

نسخه چاپی/خبرآنلاین

تاریخ: سه شنبه 24 فروردین 1395 - 18:42:23 کد مطلب: 526571

سروری خبری: بین الملل < دیپلماسی

چگونه می‌شود سعودیها را پای میز آورد؟/ مأموریتی که هاشمی رفسنجانی به موسویان داد

سیدحسین موسویان در مقاله ای در روزنامه فرانکفورت آگماینه، چند راهکار برای بهبود رابطه با عربستان سعودی ارائه داده است.

به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین، سیدحسین موسویان، عضو ارشد تیم پیشین هسته‌ای، معاون اسبق سیاست خارجی شورای عالی امنیت ملی طی مقاله ای در روزنامه فرانکفورت آگماینه، از خاطراتش از زمانی که مأمور ترمیم رابطه میان تهران و ریاض در زمان ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی نوشته است. این دیپلمات ایرانی، محقق و مدرس در دانشگاه پرینستون راهکارهایی هم برای بهبود رابطه ایران و عربستان سعودی پیشنهاد کرده است.

ترجمه مقاله را در ادامه بخوانید:

خاورمیانه در آستانه فروپاشی است؛ ایدئولوژی ترور در حال گسترش است و ناکارآمدی دولتهای عربی سبب شده تا آنها هیچ راهکار و آلترناتیو قابل توجهی برای مقابله با افراط گرایی نداشته باشند. این سقوط را می توان در دو بستر جدی بحران یافت: اول، مناقشه اسرائیلی- فلسطینی که برآیند آن میلیونها آواره و بی ثباتی چندین دهه ای در منطقه است. دوم، تنش میان عربستان- به عنوان رهبر اهل سنت جهان اسلام- و ایران به عنوان- رهبر شیعی جهان اسلام- که جنگی داخلی و فرقه ای را در منطقه پیچیده کرده است. از آنجایی که "ایدئولوژی ترور" مرز نمی شناسد و میلیونها نفر را با خود به سقوط می کشاند، سقوط خاورمیانه برای اروپا هم هزینه ساز است.

از این رو حیاتی است که هر چه سریعتر مکانیسمی برای همکاریهای منطقه ای بر پایه امنیت منطقه اتخاذ شود. سازمان ملل ابزار لازم را برای کاهش تنش در فلسطین در اختیار دارد. در سویی دیگر، شبیه مدل سازمان همکاری امنیت و همکاری در اروپا و یا سیستم اتحاداروپایی که از پایان جنگ جهانی دوم در حال تجربه شدن است، در خلیج فارس نیز ضروری است سیستم مشابه امنیت منطقه ای در نظر گرفته شود. زمینه هایی که می تواند این روند را تسریع کند، موجود است: گروه 1+5 یعنی 5 عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل به اضافه آلمان، مجموعه اعضایی که مشکل پرونده هسته ای ایران را با مذاکرات حل کردند. وزرای خارجه گروه پنج به علاوه یک می توانند با وزرای خارجه ایران، شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس و عراق بر سر ساختار جدید امنیتی در خلیج فارس نشست مشترک تشکیل داد و مذاکره کنند. اولین و در واقع یکی از مهمترین تصمیمات باید بازگشت به توافق امنیتی میان ایران و عربستان باشد- توافقی که تا سال 2005 برقرار بود؛ در واقع توافق خوبی که ساز و کار یک رابطه امنیتی مناسب همسایگی میان ایران و عربستان در آن تعبیه شده بود. به شخصه در روند مذاکرات در راستای روابط حسنه میان تهران و ریاض حضور داشته ام و امکان این بسته امنیتی را فراهم کردم. در اواسط سال 1996 از سوی آیت الله هاشمی رفسنجانی، رییس جمهور پیشین ایران در سالهای پایانی ریاست جمهوری اش مأموریت یافتم تا به مذاکره با سعودیها بروم. شاهزاده ترکی فیصل اولین ملاقات من با شاهزاده ولیعهد عبدالله را در کازابلانکا- مراکش- هماهنگ کرد.

بعد از مدت کوتاهی شاهزاده ولیعهد را در کاخ خصوصی اش در جده ملاقات کردم. طی مذاکراتی باز، صریح، شفاف و صادقانه همه

موضوعات دو طرفه مورد بحث و گفتگو قرار گرفت. از مجادله پرهیز کردیم چون هدف مان دست یافتن به راه حل بود. نهایتاً در مورد یک بسته جامع، دو سویه برای همکاریهای سیاسی، امنیتی و اقتصادی را توافق کردیم. پس از آن با وزیر وقت کشور عربستان، نایف بن عبدالعزیز پیرامون مسائل امنیتی مذاکره کردم. در مرحله بعد بسته امنیتی را با ملک فهد گفتگو کردم. سپس مقام معظم رهبری در تهران، آیت الله هاشمی رفسنجانی، رئیس جمهور نیز با آن موافقت کردند.

مدتی بعد حسن روحانی، دبیر وقت شورای عالی امنیت ملی برای امضای بسته امنیتی جامع با شاهزاده نایف به جده رفت. بلافاصله روند اجرایی بسته امنیتی آغاز و متعاقباً یک کمیته مشترک امنیتی شکل گرفت. نتیجه آن شد که عربستان سعودی و ایران از سال 1996 تا 2005، زمانی که محمود احمدی نژاد به عنوان رئیس جمهور ایران انتخاب شد، بهترین روابط در تاریخ مناسبات دوجانبه از سال 1979 - از زمان وقوع انقلاب اسلامی- تجربه کردند. حتی می توان به جرأت گفت که در این دوره زمانی، در بسیاری از موضوعات روابط دو کشور از زمان شاه هم بهتر بود. با گذشت بیش از یک دهه از آن اتفاق، باید مجدداً فاز همکاری میان دو کشور را احیا کرد. در ایران زمینه این همکاری مساعد است. همانند سال 1996 آیت الله خامنه ای همچنان رهبر ایران است و روحانی هم که بسته امنیتی را امضاء کرده، اکنون رئیس جمهور است. عربستان سعودی اما نیازمند آنست که رویکردی شبیه ملک عبدالله در پیش بگیرد. ملک عبدالله در مذاکرات براساس اصول واقعینانه انعطاف پذیر بود و اصولاً مواضع زیاده خواهانه نداشت.

احیای این بسته امنیتی میتواند به ثبات کمک کند که بخشی از منافع عربستان سعودی است. واقعیت اینست که ایران و یا هیچ کشور مسلمان شیعه ای عربستان سعودی را تهدید نمی کند و یا داعی مالکیت شهرهای مقدس مکه و مدینه را ندارد؛ اما ایدئولوژی تروری که داعش آنرا رهبری می کند و ریشه های آن در اسلام وهابی است؛ دقیقاً این طرز تفکر را دارد؛ تفکری که مخالف جریان فکری اسلام واقعی اهل سنت نیز است. ثبات و تمامیت عربستان سعودی و سایر کشورهای عربی همسایه ایران در خلیج فارس بخش مهمی از امنیت و ثبات ایران است.

لذا عربستان سعودی باید منافع خود را در همکاری با ایران جستجو کند. زمان آن رسیده که ریاض و تهران بر سر اتخاذ ساز و کار همکاری در زمینه امنیت منطقه ای در خلیج فارس با محوریت منافع مشترک، مبارزه با تهدیدات مشترک و همچنین نجات خاورمیانه از سقوط کامل به توافق برسند. راه پیش روی ایران و عربستان باید بر پایه همکاری باشد و نه مقابله.

ترجمه: زهرا خدایی

5252

<http://www.khabaronline.ir/detail/526571>

لینک مطلب: